



**Η ΠΑΓΙΔΑ ΤΟΥ  
ΦΥΛΟΥ**  
ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΒΙΑ ΚΑΙ ΦΤΩΧΕΙΑ

ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΗ ΒΙΑ  
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ  
**AMNESTY  
INTERNATIONAL**



© G.M.B. Akash/Panos Pictures

Γυναίκες που εργάζονται στους μύλους ρυζιού στο Ασουγκάντζ (Asuganj) του Μπανγκλαντές  
© G.M.B. Akash/Panos Pictures

© Robin Hammond/Panos Pictures

## Η ΠΑΓΙΔΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΒΙΑ ΚΑΙ ΦΤΩΧΕΙΑ

Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους στον κόσμο που ζουν στη φτώχεια είναι γυναίκες – σε ποσοστό μεγαλύτερο από 70%, σύμφωνα με εκτιμήσεις των Ηνωμένων Εθνών (1). Γιατί περισσότερο από τα δύο τρίτα των φτωχών του κόσμου είναι γυναίκες, ενώ οι γυναίκες αποτελούν μόνο τον μισό πληθυσμό του κόσμου;

Οι διακρίσεις είναι ένας παράγοντας κλειδί που οδηγεί στη φτώχεια. Σε μερικές χώρες οι διακρίσεις κατά των γυναικών είναι ενσωματωμένες στον νόμο ενώ σε άλλες παραμένουν παρά τους νόμους για την ισότητα. Οι γυναίκες δεν έχουν ίση πρόσβαση σε φυσικούς πόρους και μέσα παραγωγής, όπως γη, πίστωση και κληρονομικά δικαιώματα. Οι γυναίκες δεν πληρώνονται τους ίδιους μισθούς με τους άνδρες και το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας τους είναι απλήρωτο. Οι γυναίκες συχνά απασχολούνται άτυπα, χωρίς εργασιακή ασφάλεια και κοινωνική προστασία. Παράλληλα, παραμένουν υπεύθυνες για τη φροντίδα των οικογενειών τους και των σπιτιών τους.

### Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους στον κόσμο που ζουν στη φτώχεια είναι γυναίκες.

Για τις γυναίκες, η φτώχεια είναι τόσο συνέπεια, όσο και αιτία της βίας. Οι γυναίκες που υφίστανται σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βία χάνουν εισοδήματα και η παραγωγική τους ικανότητα φθίνει. Η βία κατά των γυναικών εξασθενεί τις οικογένειές τους, της κοινότητες και τις κοινωνίες. Από την άλλη μεριά, η φτώχεια καθιστά δυσκολότερη για τις γυναίκες την ανεύρεση τρόπων απόδρασης από μια βίαιη σχέση.

Παρόλο που η οικονομική ανεξαρτησία δεν θεωράζει τις γυναίκες από τη βία, η πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους μπορεί να αυξήσει την ικανότητα των γυναικών να κάνουν επικοδομητικές επιλογές. Μια γυναίκα που είναι οικονομικά εξαρτώμενη από τον σύντροφό της μπορεί να μην βρίσκει εφικτό τρόπο να συντηρήσει τον εαυτό της και τα παιδιά της.

Ένα κορίτσι που μένει έγκυος λόγω βιασμού μπορεί να βρεθεί αποκλεισμένο από το σχολείο, μειώνοντας έτσι τις προοπτικές της να βρει εργασία και να εξασφαλίσει ένα ανεξάρτητο μέλλον.

Η βία που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες συμβάλλει στο να παραμένουν φτωχές, και οι φτωχές γυναίκες είναι εκείνες που είναι περισσότερο εκτεθειμένες στη βία. Πολλές γυναίκες που ζουν σε παραγκουπόλεις βιώνουν την βία και την ανασφάλεια καθημερινά, τόσο στα σπίτια τους όσο και στους δρόμους. Γυναίκες σε χαμηλά αμειβόμενες εργασίες στον άτυπο τομέα συχνά εργάζονται υπό ελεεινές συνθήκες. Οι εργάτριες μετανάστες αντιμετωπίζουν την εκμετάλλευση και τη βία από εργοδότες ή εγκληματικά δίκτυα όταν αναζητούν καλύτερες οικονομικές ευκαιρίες στο εξωτερικό.

Οι διακρίσεις και η βία κατά των γυναικών συχνά συμβαδίζουν και έχουν ως αποτέλεσμα στην άρνηση του δικαιώματος των γυναικών στην υγεία, στη μόρφωση, στη στέγη και στην τροφή. Η φτώχεια, με τη σειρά της, θέτει τις γυναίκες και τα κορίτσια σε κίνδυνο περαιτέρω κακοποίησης και βίας, κλείνοντας έτσι τον φαύλο κύκλο.

Οι διακρίσεις υπονομεύουν τα ανθρωπίνια δικαιώματα πολλών διαφορετικών ομάδων στην κοινωνία, όπως, μεταξύ άλλων, των αυτόχθονων πληθυσμών, των εθνικών, φυλετικών, θρησκευτικών ή γλωσσικών μειονοτήτων και των μεταναστών. Μέσα στις ομάδες αυτές οι γυναίκες αντιμετωπίζουν διπλές διακρίσεις – τόσο ως μέλη των ομάδων όσο και ως γυναίκες. Επιπλέον, συγκεκριμένες ομάδες γυναικών είναι ιδιαίτερα ευάλωτες ως στόχοι βίας, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που ανήκουν σε μειονότητες ή είναι αυτόχθονες ή πρόσφυγες, των πάμφτωχων γυναικών, των γυναικών σε ιδρύματα ή υπό κράτηση, των κοριτσιών, των γυναικών με αναπηρίες, των ηλικιωμένων γυναικών και των γυναικών σε καταστάσεις έντοπλης σύγκρουσης.

Η φτώχεια είναι κάτι περισσότερο από την έλλειψη εισοδήματος. Είναι επίσης έλλειψη ασφάλειας, έλλειψη φωνής, έλλειψη επιλογής. Οι φωνές των γυναικών που ζουν στη φτώχεια σπάνια ακούγονται. Η φτώχεια εκδηλώνεται με διαφορετικούς τρόπους και επηρεάζει τους λαούς και τις χώρες διαφορετικά. Ορισμένες ομάδες πλήττονται περισσότερο από άλλες, τόσο στις αναπτυσσόμενες, όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι γυναίκες βιώνουν τις συνέπειες της φτώχειας σε ιδιαίτερες συνθήκες, λόγω των ρόλων τους στην κοινωνία, στην κοινότητα και στην οικογένεια.

Ωστόσο, οι γυναίκες δεν είναι παθητικά θύματα. Μπορούν να είναι ενεργοί πολίτες και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διεκδικούν τα δικαιώματά τους, οργανώνονται, αξιώνουν δικαιοσύνη και λογοδοσία των υπευθύνων, και εργάζονται για να βελτιώσουν τις ζωές τους και την κατάσταση των οικογενειών και των κοινοτήτων τους. Οι γυναίκες συχνά είναι οι πιο προσηλωμένοι και επιτυχημένοι συντελεστές των αλλαγών, όχι μόνο για τις οικογένειες και για τις κοινότητες τους, αλλά για ολόκληρη την κοινωνία. Παραδείγματα τέτοιων θετικών αλλαγών μπορούν να βρεθούν σε όλες τις γωνιές της υδρογείου.

## ΑΝΙΣΑ ΜΕΡΙΔΙΑ



**Οι ακτιβιστές για τα δικαιώματα των γυναικών του Αφγανιστάν διαμαρτύρονται κατά ενός αμφιλεγόμενου νόμου που φοβούνται ότι μπορεί να θέσει νέους περιορισμούς στην ελευθερία κίνησης των σιπών γυναικών, Απρίλιος 2009. Ο νέος νόμος έχει έκτοτε τροποποιηθεί προκειμένου να περιλάβει ορισμένες θετικές αλλαγές που προτάθηκαν από προασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Αφγανών γυναικών, αν και μερικές ανησυχίες παραμένουν.**  
©Pajhwok Afghan News

Παρά το γεγονός ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες οι γυναίκες παράγουν το 60 με 80% των τροφίμων, κατέχουν μόνο το 1% της γης (2). Στην υποσαχάρια Αφρική, η πλειοψηφία των γυναικών εργάζεται στον αγροτικό τομέα, αλλά το εθιμικό δίκαιο αρνείται στις κόρες και στις συζύγους το δικαίωμα να κληρονομήσουν τη γη που καλλιεργούν. Σε μερικές χώρες οι γυναίκες χρειάζεται να πάρουν την άδεια του συζύγου τους ή τη συνυπογραφή του, πριν τους χορηγηθεί δάνειο από μια τράπεζα. Η άνιση πρόσβαση σε πιστώσεις, γη και κληρονομία είναι ένα μείζον εμπόδιο στην οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών.

Σε πολλές χώρες, τέτοιες ανισότητες λόγω φύλου διατηρούνται σε φανερά άνισους νόμους. Ακόμη και σε χώρες, το Σύνταγμα των οποίων εγγυάται την ισότητα ενώπιον του νόμου, υπάρχουν συχνά νόμοι στους κώδικες νόμων που αρνούνται στις γυναίκες τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες. Η ισότητα στον νόμο δεν εγγυάται την ισότητα στην πράξη. Ακόμα και σε χώρες με νόμους για την ισότητα, οι διακρίσεις παραμένουν επειδή οι νόμοι δεν εφαρμόζονται αποτελεσματικά.

Διεθνείς κανόνες και αρχές απαιτούν όλα τα κράτη να προστατεύουν, να σέβονται και να καθιστούν πράξη τα ίσα δικαιώματα των γυναικών, αλλά στις περισσότερες χώρες οι γυναίκες στην πράξη στερούνται των ίδιων δικαιωμάτων με τους άνδρες. Αυτό μπορεί να διαπιστωθεί σε τομείς όπως τα περιουσιακά και κληρονομικά δικαιώματα, η προστασία από τη βία, οι νόμοι γάμου και διαζυγίου, η ελευθερία κίνησης και η πλήρης ικανότητα δικαίου καθώς και η ισότητα ενώπιον του νόμου.

### Παρά το γεγονός ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες οι γυναίκες παράγουν το 60 με 80% των τροφίμων, κατέχουν μόνο το 1% της γης.

Η βία κατά των γυναικών παγώνει την ανισότητα και επιτείνει τη φτώχεια με τη μείωση της ικανότητάς τους να συμβάλλουν παραγωγικά στην οικογένεια, στην οικονομία και στη δημόσια ζωή. Επίσης απομυζεί πόρους από τις κοινωνικές υπηρεσίες, το σύστημα της δικαιοσύνης, τους φορείς ιατρικής περιθαλψής και τους εργοδότες.

Η δυνατότητα των γυναικών για οικονομική επιτυχία, που ωθεί ολόκληρες κοινότητες έξω από τη φτώχεια, μπορεί να διαπιστωθεί από την εμπειρία της Επιτροπής Αγροτικής Εξέλιξης του Μπανγκλαντές (ΕΑΕΜ). Η ΕΑΕΜ έγινε ο μεγαλύτερος οργανισμός ανάπτυξης του αγροτικού πληθυσμού θέτοντας τις γυναίκες και τα κορίτσια στο επίκεντρο της στρατηγικής της κατά της φτώχειας και αναλαμβάνοντας δράση με αυτές ως ενεργούς συντελεστές της αλλαγής. Με την πάροδο των ετών, η ΕΑΕΜ οργάνωσε γυναίκες και κορίτσια και με την ενεργό συμμετοχή τους έθεσε σε εφαρμογή, τελειοποίησε και αύξησε τις πρακτικές μεθόδους για να αυξηθεί η πρόσβασή τους σε πόρους και να συντηρηθούν ως επιχειρηματίες. Η ΕΑΕΜ διευθύνει προγράμματα μικροχρηματοδότησης και εκπαίδευσης στην Ασία και την Αφρική, που είναι προβάσιμα για περισσότερους από 110 εκατομμύρια ανθρώπους, και είναι σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80% αυτοχρηματοδοτούμενα.

## ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Οι γυναίκες κερδίζουν μόνο το 10% του παγκόσμιου εισοδήματος παρόλο που εκτελούν τα δύο τρίτα των εργασιών του κόσμου (3).

**Τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυγμένες χώρες οι γυναίκες συστηματικά κερδίζουν λιγότερα χρήματα από τους άνδρες για την ίδια εργασία.**

Οι γυναίκες και τα κορίτσια φέρουν το βάρος της οικιακής απασχόλησης και αναλαμβάνουν ακόμα περισσότερες ευθύνες σε περιόδους κρίσης. Οι γυναίκες στις αγροτικές περιοχές ξοδεύουν τον περισσότερο χρόνο τους κουβαλώντας νερό, συλλέγοντας καυσόξυλα, δουλεύοντας στα χωράφια και φροντίζοντας μικρά παιδιά ή άρρωστα μέλη της οικογένειάς τους, όμως η εργασία τους είναι απλήρωτη και η σημασία της δεν αναγνωρίζεται. Οι γυναίκες, τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές, εργάζονται στον άτυπο τομέα, συχνά σε χαμηλά αμειβόμενες ή επικίνδυνες εργασίες, χωρίς μέριμνα για τα εργασιακά τους δικαιώματα. Το πρόγραμμα Habitat των Ηνωμένων Εθνών υπολόγισε ότι στην Αφρική, το 84% της απασχόλησης των γυναικών εκτός του αγροτικού τομέα είναι άτυπη (4).



**Κορίτσια σε ένα χωριό που αλέθουν σιτηρά στη βόρειο Σιέρα Λεόνε, 2009**

© Διεθνής Αμνηστία

Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή επηρεάζουν τις ζωές αμέτρητων γυναικών και κοριτσιών. Όταν ξηρασίες και πλημμύρες ρημάζουν την ύπαιθρο, οι άνδρες μεταναστεύουν στα αστικά κέντρα για να αναζητήσουν εργασία όμως η αποφυγή των φυσικών καταστροφών είναι πιο δύσκολη για τις γυναίκες, ιδίως για εκείνες με εξαρτώμενα παιδιά. Οι γυναίκες πρέπει να εργάζονται πιο σκληρά για να παραγάγουν σοδειές, να περπατούν μεγαλύτερες αποστάσεις για να κουβαλήσουν νερό ή να συλλέξουν καυσόξυλα, και να επιβιώσουν με μειωμένους πόρους. Όταν οι πόροι είναι δυσεύρετοι, γίνονται συχνά θυσίες εις βάρος των γυναικών και των κοριτσιών. Επτά από τους δέκα ανθρώπους που πεινούν είναι γυναίκες ή κορίτσια, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Σίτισης (5).

Το αντίκτυπο της παγκοσμιοποίησης και πολιτικών όπως η απελευθέρωση των οικονομιών και η ιδιωτικοποίηση του δημόσιου τομέα έχουν την τάση να ενισχύουν την οικονομική ανισότητα των γυναικών, ιδίως στο πλαίσιο περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, σύμφωνα με τη Γενική Γραμματεία του ΟΗΕ. Η αναδιάρθρωση της οικονομίας έχει μειώσει τα προγράμματα του δημόσιου τομέα και τις κοινωνικές δαπάνες σε πολλές χώρες, και, παρόλο που η βιομηχανοποίηση και η οικονομική μετανάστευση παρέχει στις γυναίκες έμμιση εργασία εκτός των παραδοσιακών ορίων, οι γυναίκες απασχολούνται κατά κύριο λόγο σε βιομηχανίες διαχωρισμένες κατά φύλο και με χαμηλές αποδοχές (6).

Τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυγμένες χώρες οι γυναίκες συστηματικά κερδίζουν λιγότερα χρήματα από τους άνδρες για την ίδια εργασία. Κατά συνέπεια, ακόμα και στις εύπορες χώρες πολλές γυναίκες ζουν σε σχετική φτώχεια, ιδίως αν είναι άγαμες και έχουν εξαρτώμενα μέλη.



**Μια μαθήτριά στο Πόρτ-ο-Πρινς, στην Αϊτή, φοράει μια από τις κονκάρδες που κατασκευάστηκε από το πρόγραμμα των γυναικών της Νοτίου Αφρικής για την εκστρατεία της Διεθνούς Αμνηστίας «Σταματήστε τη βία κατά των γυναικών», Μάρτιος 2008. Δεκάδες χιλιάδες συνομήλικόι της δεν είναι στο σχολείο λόγω της φτώχειας τους.**

© Διεθνής Αμνηστία

Πολλές γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με διακρίσεις και παρενοχλήσεις στην εργασία και οι εργάτριες μετανάστες είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε εκμετάλλευση και κακοποίηση. Η φτώχεια μπορεί να τις ωθήσει σε ημι-παράνομες ή παράνομες μορφές απασχόλησης, συχνά διαχωρισμένες κατά φύλο, όπως η οικιακή υπηρεσία, η εργασία σε επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ή η πορνοβιομηχανία. Πολλές διαπιστώνουν ότι έχουν παγιδευθεί ως θύματα της εμπορίας ανθρώπων ή άλλων σύγχρονων μορφών δουλείας.

Η Τ., μια 27χρονη γυναίκα από τις Φιλιππίνες, είναι μια από τους δεκάδες χιλιάδες μετανάστες οικιακούς εργάτες στην Ιορδανία. Ο εργοδότης κατάσχεσε το διαβατήριό της όταν έφτασε και την ανάγκασε να δουλεύει 17 ώρες την ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα. Η οικογένεια της έδινε λίγο φαγητό και την κλείδωναν μέσα στο σπίτι όταν έφευγαν. Εργάστηκε για δύο χρόνια, αλλά ο εργοδότης της παρέλειψε να της καταβάλει τους μισθούς σχεδόν ενός έτους και την ανάγκασε να εργασθεί δύο ακόμα μήνες χωρίς visa. Τελικά η Τ. πήδηξε από το παράθυρο του δεύτερου ορόφου για να αποδράσει και χτύπησε το πόδι της. Ο εργοδότης της, σε μια προσπάθεια να αποφύγει να καταβάλει τους καθυστερημένους μισθούς, την κατήγγειλε στην αστυνομία και την κατηγόρησε για κλοπή. Ο εργοδότης τελικά συμφώνησε να πληρώσει το εισιτήριο επιστροφής της Τ. στις Φιλιππίνες, όχι όμως και όχι τους καθυστερημένους μισθούς της, και έτσι επέστρεψε στο σπίτι της.

Η φτώχεια και η περιθωριοποίηση όχι μόνο θέτει τα κορίτσια σε κίνδυνο βίας, αλλά επίσης τα εξαναγκάζει να εργάζονται αντί να πηγαίνουν στο σχολείο ή για να πληρώσουν τα έξοδα της φοίτησής τους. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της UNICEF, το 2007, 102.000 κορίτσια ηλικίας 6 έως 17 ετών εργάστηκαν ως οικιακές βοηθοί στην Αϊτή. Απομονωμένα από οικογένεια, φίλους και τον εξωτερικό κόσμο, τα κορίτσια αυτά είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα στην κακοποίηση. Η Στεφανί είναι ένα από αυτά. Εργάστηκε από την ηλικία των 12 ετών, λαμβάνοντας μόνο φαγητό ως αμοιβή, και πουλούσε πράγματα στον δρόμο, προκειμένου να χρηματοδοτήσει την εκπαίδευσή της. Ενώ επέστρεφε σπίτι με την πραμάτια της και τις εισπράξεις της ημέρας, της επιτέθηκαν τρεις άνδρες και τη βίασαν με την απειλή όπλου. Της έκλεψαν τα πράγματα και τα χρήματά της και αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την εκπαίδευσή της καθώς δεν μπορούσε να καταβάλει τα δίδακτρα.

## ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΧΑΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα τρία τέταρτα από τους αναλφάβητους ενηλικούς στον κόσμο είναι γυναίκες (7).

Η εκπαίδευση είναι ένα δικαίωμα αυτό καθαυτό και είναι επίσης μέσον για την απόλαυση άλλων δικαιωμάτων. Η έλλειψη εκπαίδευσης έχει ισόβιες συνέπειες. Για τα κορίτσια η έλλειψη εκπαίδευσης μειώνει τις ευκαιρίες τους για οικονομική ανεξαρτησία. Αυξάνει την πιθανότητα ότι θα συνάψουν πρώιμο γάμο, με υψηλή συχνότητα κακής υγείας, συναισθηματικής και σωματικής. Η έλλειψη εκπαίδευσης αυξάνει επίσης σημαντικά τον κίνδυνο μόλυνσης από τον ιό HIV και θανάτου κατά τη γέννα. Καθιστά δυσκολότερο για τις γυναίκες και τα κορίτσια να κινηθούν με επιτυχία στην κοινωνία και να αξιώσουν τα δικαιώματά τους.

Η φτώχεια αναγκάζει τις οικογένειες να πάρουν δύσκολες αποφάσεις όταν πρέπει να πληρώσουν για την εκπαίδευση των παιδιών. Συχνά δίνεται προτεραιότητα στην εκπαίδευση των αγοριών έναντι των κοριτσιών, καθώς τα αγόρια θεωρούνται ως οι μελλοντικοί τροφοδότες της οικογένειας. Σε πολλές χώρες αναμένεται από τα κορίτσια να μοιράζονται την οικιακή εργασία με τις μητέρες τους μέχρι να γίνουν τα ίδια σύζυγοι και μητέρες. Παρόλο που υπάρχουν στοιχεία ότι οι μορφωμένες μητέρες έχουν πιο υγιή και καλύτερα εκπαιδευμένα παιδιά, η εκπαίδευση δεν αντιμετωπίζεται ως εξίσου σημαντική για τις γυναίκες.

Στο Τατζικιστάν, για παράδειγμα, ο συνδυασμός φυλετικών στερεοτύπων και του κόστους της φοίτησης συνεπάγεται ότι περίπου ένα στα πέντε κορίτσια εγκαταλείπει το σχολείο στην ηλικία των 13 ή 14 ετών. Πολλές οικογένειες δεν είναι σε θέση να καλύψουν τα απολύτως στοιχειώδη που χρειάζονται για την φοίτηση των παιδιών στο σχολείο - διδακτικά βιβλία, ρούχα και μεταφορά.

Έτσι, αντί να στέλνουν τα κορίτσια στο σχολείο δίνουν προτεραιότητα στην εκπαίδευση των αγοριών που θα τους στηρίξουν οικονομικά αργότερα στη ζωή τους. Πολλά κορίτσια δεν ολοκληρώνουν την εκπαίδευσή τους αλλά αντ' αυτής φροντίζουν τα μέλη της οικογένειας ή δουλεύουν στα χωράφια ή στην αγορά μέχρι να παντρευτούν.

Αμέτρητα κορίτσια εγκαταλείπουν το σχολείο λόγω σεξουαλικής παρενόχλησης ή φόβου βίας. Η σεξουαλική παρενόχληση των κοριτσιών στο σχολείο συμβαίνει σε όλον τον κόσμο. Μια μελέτη στις ΗΠΑ διαπίστωσε ότι το 83% των κοριτσιών στα δημόσια σχολεία ηλικίας 12 έως 16 ετών έχουν βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης (8).

Ο πρώιμος γάμος είναι άλλος ένας λόγος γιατί τα κορίτσια δεν πηγαίνουν στο σχολείο ή το εγκαταλείπουν. Παρά τους νόμους που απαγορεύουν τον πρώιμο γάμο, πολλά κορίτσια στον κόσμο παντρεύονται με συνοικέσιο με μεγαλύτερους άνδρες. Μένουν με λίγη ή καθόλου μόρφωση και λίγες προοπτικές για οικονομική ανεξαρτησία. Η έλλειψη οικονομικής ανεξαρτησίας μπορεί να σημαίνει ότι οι επιλογές ζωής τους είναι πολύ περιορισμένες.

### Τα τρία τέταρτα από τους αναλφάβητους ενηλικούς στον κόσμο είναι γυναίκες.

Μια 27χρονη μητέρα τριών παιδιών από το Ιράκ είπε στη Διεθνή Αμνηστία τον Μάιο του 2008 ότι ο πατέρας της την ανάγκασε να παντρευτεί έναν μεγαλύτερο άνδρα όταν ήταν μόλις 13 ετών. Αργότερα, όπως είπε, ο άνδρας της την κατηγορήσε ψευδώς για μοιχεία επειδή ήθελε να την χωρίσει και να αποφύγει το καθήκον του να την συντηρεί. Κρατήθηκε στην φυλακή γυναικών της Ερμπίλ λόγω των κατηγοριών του άνδρα της. Είπε ότι ως παιδί έλαβε μόνο στοιχειώδη εκπαίδευση και μόνη δεν μπορούσε να συντηρήσει τον εαυτό της και τα παιδιά της. Τώρα ήλπιζε ότι ο άνδρας της θα της επέτρεπε να επιστρέψει στην οικογενειακή στέγη για να ζήσει ως «υπηρέτρια» του, αν αυτός το απαιτούσε, προκειμένου να μπορεί τουλάχιστον να είναι με τα παιδιά της.

Σε πολλές χώρες, όταν τα χρήματα είναι λιγοστά και η εκπαίδευση ακριβή, μερικά κορίτσια συνάπτουν σε ερωτικές σχέσεις που δεν θα συνήπταν διαφορετικά, όπως για παράδειγμα με «καλούς θείους» («sugar daddies» - ηλικιωμένους άνδρες που τους δίνουν δώρα ή μετρητά), προκειμένου να βρουν τα χρήματα που χρειάζονται για το σχολείο.

## ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Οι γυναίκες συχνά αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις – γίνονται διακρίσεις εις βάρος τους και τους αρνούνται τα δικαιώματά τους επειδή είναι γυναίκες και επειδή ανήκουν σε μια περιθωριοποιημένη ομάδα. Οι γυναίκες που ζουν μέσα στη φτώχεια επίσης αντιμετωπίζουν διακρίσεις επειδή είναι φτωχές.

Οι πολλαπλές διακρίσεις συνδέονται στενά με τη βία κατά των γυναικών. Διαμορφώνουν τις μορφές της βίας που βιώνει μια γυναίκα. Επίσης κάνει ορισμένες γυναίκες περισσότερο ευάλωτες στο να γίνουν στόχος ορισμένων μορφών βίας επειδή έχουν χαμηλότερη κοινωνική θέση από άλλες γυναίκες και επειδή οι δράστες γνωρίζουν ότι αυτές οι γυναίκες είναι λιγότερο πιθανό να καταγγείλουν την κακομεταχείριση ή να ζητήσουν βοήθεια.

Οι διακρίσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες συχνά οδηγεί σε αποκλεισμό από την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, στην προστασία ή σε υπηρεσίες – αποκλεισμός που οφείλεται στη φτώχεια και ενισχύει περαιτέρω τη φτώχεια.

Πολλές γυναίκες που ζουν στη φτώχεια δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας επειδή δεν έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν για αυτές ή επειδή δεν μπορούν να πληρώσουν το κόστος της μεταφοράς στις υπηρεσίες υγείας. Άλλες αντιμετωπίζουν εμπόδια επειδή είναι αγράμματες, δεν μιλούν την επίσημη γλώσσα ή δεν τους δίνονται οι πληροφορίες που ζητούν.

Οι ανισότητες διαφαίνονται σαφώς από το ύψος της μητρικής θνησιμότητας – μια γυναίκα κάθε λεπτό πεθαίνει από επιπλοκές κατά την εγκυμοσύνη και τον τοκετό. Η μεγάλη πλειοψηφία – πάνω από 95% - είναι φτωχές και προέρχονται από αναπτυσσόμενες χώρες.

Στις ανεπτυγμένες χώρες, οι γυναίκες που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνικές μειονότητες έχουν συχνά περισσότερες πιθανότητες να ζουν στη φτώχεια και αντιμετωπίζουν περισσότερα εμπόδια στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (9).

Για παράδειγμα, στις Η.Π.Α., οι αφροαμερικανίδες έχουν σχεδόν τετραπλάσιες πιθανότητες να πεθάνουν στη γέννα από τις λευκές γυναίκες (10).

Το Περού έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά μητρικής θνησιμότητας στην αμερικανική ήπειρο. Οι περισσότερες από τις γυναίκες που πέθαναν κατά την εγκυμοσύνη και τον τοκετό προέρχονταν από αγροτικές περιοχές, φτωχές και αυτόχθονες γυναίκες, οι οποίες στην πράξη δεν λαμβάνουν τις ίδιες υπηρεσίες υγείας όπως οι υπόλοιπες γυναίκες στη χώρα. Η πρόσβαση των γυναικών στο σύστημα υγείας αντανάκλα τις βαθιές ανισότητες της περουβιανής κοινωνίας. Οι γυναίκες που ζουν σε αγροτικές περιοχές έχουν φτωχή πρόσβαση σε ζωτικής σημασίας επείγουσα γυναικολογική φροντίδα και μπορεί επίσης να μην διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τη μητρική υγεία. Οι αυτόχθονες γυναίκες συχνά αντιμετωπίζουν επιπλέον εμπόδια επειδή δεν μιλούν ισπανικά καθώς και λόγω βαθιά ριζωμένων θεσμικών προκαταλήψεων.

### Οι διακρίσεις συχνά οδηγούν στον αποκλεισμό από την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, στην προστασία ή στις υπηρεσίες.

Οι γυναίκες στη Ν.Αφρική, ιδίως οι μαύρες γυναίκες, επηρεάζονται δυσανάλογα από τη φτώχεια και από την πανδημία HIV. Η κυβέρνηση έχει επεκτείνει την δωρεάν πρόσβαση σε αντιρετροϊκές θεραπείες για τους ανθρώπους που ζουν με τον HIV και το AIDS. Όμως, η θεραπεία, η φροντίδα και οι υπηρεσίες στήριξης ακόμη παρέχονται κυρίως από τα νοσοκομεία, που βρίσκονται κάτω από μεγάλη πίεση, και όχι από πρωτογενείς υπηρεσίες υγείας. Το κόστος μεταφοράς είναι υψηλό σε σχέση με τα εισοδήματα των ανθρώπων και οι γυναίκες που ζουν σε φτωχές αγροτικές κοινότητες συχνά δυσκολεύονται ιδιαίτερα να μεταβούν στα νοσοκομεία για να ξεκινήσουν ή να διατηρήσουν τη θεραπεία τους υπό ιατρική επίβλεψη. Πολλές επίσης δεν λαμβάνουν κατάλληλη διατροφή, η οποία είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των παρενεργειών των αντιρετροϊκών φαρμάκων. Η χαμηλή κοινωνική θέση των γυναικών ενισχύει το πρόβλημα της φτώχειας καθώς σημαίνει ότι δεν μπορούν να λάβουν το δικαίωμα μερίδιό τους από τους περιορισμένους οικογενειακούς πόρους. Η Τ.Η., που γευματίζει μαζί με άλλα 12, και κάποιες φορές 20, μέλη της οικογένειας του συζύγου της, είπε στη Διεθνή Αμνηστία το Μάιο του 2007 ότι όταν υπήρχε έλλειψη τροφής, αυτή ήταν η τελευταία που θα έτρωγε. Είπε, «είμαι στο χαμηλότερο σκαλί από όλους».

Σε πολλές χώρες η πρόσβαση στη δικαιοσύνη ουσιαστικά αποκλείεται για τις φτωχές γυναίκες των οποίων η μόνη δυνατότητα έγκειται στην προσφυγή σε τοπικές, εθιμικές μορφές δικαιοσύνης που είναι ιδιαίτερα προκατειλημμένες υπέρ των ανδρών



© Enrique Castro Mendivil

Για παράδειγμα, οι γυναίκες που είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας συχνά δεν προστατεύονται από το νόμο. Ο μόνος τρόπος για να δραστηρεύσουν από την κακομεταχείριση είναι το διαζύγιο, όμως οι νομικές πρακτικές που διέπονται από διακρίσεις καθώς και τα κοινωνικά ήθη κάνουν το διαζύγιο δύσκολο αν όχι αδύνατο.

Οι γυναίκες που ζουν στην αγροτική Σιέρα Λεόνε, για παράδειγμα, έρχονται αντιμέτωπες με μια σειρά εμποδίων εάν αναζητήσουν δικαιοσύνη. Ο γάμος, το διαζύγιο, η συντήρηση, η περιουσία και η κληρονομιά διέπονται συχνά από το εθιμικό δίκαιο που διακρίνει κατά των γυναικών. Κατά το εθιμικό δίκαιο, που εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές έξω από την πρωτεύουσα, η θέση μιας γυναίκας στην κοινωνία ισοδυναμεί με αυτή ενός ανηλίκου. Πριν το γάμο, η γυναίκα είναι υποτελής του πατέρα ή του αδελφού της, και μετά το γάμο, του συζύγου της. Εάν ο σύζυγος πεθάνει, είναι υποτελής ενός αρσενικού συγγενή της, συνήθως του αδελφού της, έως ότου να ξαναπαντρευτεί.

**Περού: μια γυναίκα σε ένα σπίτι αναμονής για μέλλουσες μητέρες όπου μπορεί να παραμείνει έως ότου φτάσει η ώρα να μεταφερθεί στο κοιντό κέντρο υγείας για να γεννήσει.**

Σε μια προσπάθεια καταπολέμησης των διακρίσεων κατά των γυναικών, το 2007 τέθηκαν σε ισχύ νόμοι για την απαγόρευση της ενδοοικογενειακής βίας και για τη ρύθμιση της κληρονομιάς, του γάμου και του διαζυγίου. Όμως, μια κυβερνητική ομάδα που συστάθηκε για να βοηθήσει στην εφαρμογή τους διαπίστωσε ότι υπήρχε πολύ μικρή κατανόηση των διατάξεων των νόμων αυτών εντός των κοινοτήτων, και σε μεγάλο βαθμό δεν εφαρμόζονταν.

Πολλές φορές το σθένος και η αποφασιστικότητα μίας μόνο γυναίκας που πολέμησε ενάντια στις πολλαπλές διακρίσεις άλλαξε το πεδίο των δικαιωμάτων για όλες τις γυναίκες σε μια χώρα.



© Amnesty International

Η Bhanwari Devi, ακτιβίστρια ανθρωπίνων δικαιωμάτων και Νταλίτ από το Ρατζαστάν, στην Ινδία, είναι μια τέτοια γυναίκα. Το 1992, βιάστηκε ομαδικά από πέντε άνδρες Gujjar αφού ειδοποίησε την αστυνομία για το σχεδιαζόμενο γάμο της εννιάμηνης κόρης της. Οι άνδρες δικάστηκαν, αλλά ο δικαστής απεφάνθη ότι ο βιασμός δεν θα μπορούσε να έχει λάβει χώρα επειδή ένας άνδρας ανώτερης κάστας δεν θα μπορούσε να έχει βιάσει μια γυναίκα χαμηλότερης κάστας, καθώς και επειδή ήταν πολύ μεγάλη και άσχημη ώστε να βιαστεί από νεαρούς άνδρες. Οι άνδρες καταδικάστηκαν για ασήμαντα αδικήματα και στη συνέχεια απελευθερώθηκαν. Η απόφαση οδήγησε σε μια τεράστια εκστρατεία εθνικής εμβέλειας για δικαιοσύνη για την Bhanwari Devi, η οποία εξοστρακίστηκε και στιγματίστηκε ως «μολυσμένη από βιασμό» μέσα στην ίδια της την κοινότητα. Η εκστρατεία είχε ως αποτέλεσμα νέες νομικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τη σεξουαλική βία στην εργασία και η καταγγελία περιστατικών βιασμού στο Ρατζαστάν αυξήθηκε κατακόρυφα. Έως σήμερα, αν και η δική της νομική υπόθεση καθυστερεί, η Bhanwari Devi και το συνεχιζόμενο έργο της για την υποστήριξη των γυναικών Dalit αποτελούν ένα φάρο ελπίδας για τις γυναίκες στο Ρατζαστάν.

**Αγρυπνία προς τιμήν των αγνοούμενων και δολοφονημένων αυτόχθονων γυναικών, Λόφος Κοινοβουλίου, Οτάβα, Οκτώβριος 2007. Οι αυτόχθονες γυναίκες στον Καναδά αντιμετωπίζουν πολύ υψηλότερα ποσοστά βίας από άλλες γυναίκες. Σύμφωνα με την Επαρχιακή Επιτροπή Συνεργασίας για τα Αγνοούμενα Πρόσωπα, στην επαρχία του Saskatchewan, 60% των μακροχρόνιων υποθέσεων αγνοούμενων γυναικών αφορούν αυτόχθονες, αν και οι αυτόχθονες γυναίκες αποτελούν μόνο το 6% του πληθυσμού.**

## ΖΩΕΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Τα έθιμα, η κουλτούρα και η θρησκεία συνδυάζονται με τη φτώχεια έτσι ώστε να αποκλείουν τις γυναίκες από την πρόσβαση στην πολιτική διαδικασία. Εμποδίζονται από το να ακουστούν οι ίδιες καθώς και από το να λαμβάνουν αποφάσεις για τη ζωή τους, συμπεριλαμβανομένου του αν και πότε θα γίνουν μητέρες.

Η μάχη για τον έλεγχο της ζωής των γυναικών είναι περισσότερο εμφανής όσον αφορά το θέμα των αμβλώσεων. Κάθε χρόνο οι μη ασφαλείς εκτρώσεις στερούν τη ζωή σε χιλιάδες γυναίκες. Είναι ευρέως γνωστό ότι η αποπαινωποίηση των αμβλώσεων και η διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες αναπαραγωγικού προγραμματισμού οικογένειας και υγείας μειώνει τη μητρική θνησιμότητα. Παρόλα αυτά σε πολλές χώρες όπου οι γυναίκες υποχρεώνονται να σιωπούν και εξαιρούνται από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, η πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες είναι αδύνατη.

Στη Νικαράγουα, τέθηκε σε ισχύ νόμος το 2008 ο οποίος ποινικοποιεί όλες τις μορφές αμβλώσεων σε κάθε περίπτωση, θέτοντας σε κίνδυνο τις ζωές κοριτσιών και γυναικών και εμποδίζοντας τους επαγγελματίες υγείας να παρέχουν έγκαιρη και αποτελεσματική θεραπεία που μπορεί να σώσει ζωές. Ο νόμος επιβάλλει ποινές φυλάκισης για τους επαγγελματίες υγείας που προκαλούν οποιαδήποτε βλάβη στο έμβρυο, ανεξαρτήτως πρόθεσης. Κάποιες ιατρικές παρεμβάσεις κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης ή τον τοκετό μπορεί να καταλήξουν σε ακούσιο τραυματισμό ή θάνατο του εμβρύου, και το ιατρικό προσωπικό μπορεί να θεωρεί ότι δικαιολογείται να καθυστερήσει ή να αρνηθεί θεραπεία για ασθένειες όπως ο καρκίνος, προκειμένου να ολοκληρωθεί ο τοκετός. Ο νόμος μπορεί να οδηγήσει στην τιμωρία κοριτσιών και γυναικών που έχουν υποστεί αποβολή, καθώς συχνά είναι αδύνατος ο διαχωρισμός των φυσικών από τις εκούσιες αμβλώσεις.

Το γεγονός ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια που μένουν έγκυες ως αποτέλεσμα βιασμού ή αιμομιξίας είναι πλέον υποχρεωμένες να ολοκληρώσουν την εγκυμοσύνη είναι παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Η μεγάλη πλειοψηφία των κοριτσιών που μένουν έγκυες ως αποτέλεσμα βιασμού ή αιμομιξίας στη Νικαράγουα είναι πολύ νέες – μεταξύ 10 και 14 ετών (11). Για αυτά τα κορίτσια το μέλλον πλέον φαντάζει πολύ θλιβερό καθώς δεν άλλη επιλογή από το να συνεχίσουν την εγκυμοσύνη, αλλιώς θα αντιμετωπίσουν δίωξη και θα θέσουν την υγεία τους σε κίνδυνο αναζητώντας μη ασφαλή παράνομη έκτρωση. Μία νεαρή επιζήσασα από βιασμό είπε, «πολλές φορές αισθανόμουν ότι ήθελα να αυτοκτονήσω – η δίκη ήταν σαν ένας 10μηνος εφιάλτης... όταν η υπόθεση απορρίφθηκε, έπαθα υστερία... πέρα από όλα τα άλλα, είχα και ένα μωρό από αυτόν το οποίο έπρεπε να αποδεχθώ. Αυτό που μου συνέβη διέλυσε τα όνειρά μου, τις ελπίδες μου – ήθελα να γίνω κάποια που θα εργαζόταν εκτός σπιτιού αλλά περνάω όλη μου τη μέρα σπίτι φροντίζοντας το μωρό».

Εάν οι γυναίκες και τα κορίτσια ακολουθήσουν τις επιλογές τους, μερικές φορές το πληρώνουν με τη ζωή τους. Η Du'a Khalil Aswad λιθοβολήθηκε μέχρι θανάτου στο δρόμο από μια ομάδα ανδρών μπροστά σε μεγάλο πλήθος στις 7 Απριλίου 2007 στη Bashika, κοντά στη βόρεια πόλη της Μοσούλης στο Ιράκ. Η δολοφονία της βιντεοσκοπήθηκε από περαστικό και κυκλοφόρησε ευρέως στο διαδίκτυο. Αναφέρθηκε ότι μεταξύ των ανδρών που τη δολοφόρησαν ήταν και άνδρες συγγενείς της. Το «έγκλημά» της στα μάτια τους ήταν ότι το 17χρονο μέλος της μειονότητας Yezidi είχε συνάψει σχέση με ένα νεαρό μουσουλμάνο σουνίτη. Άλλοι άνθρωποι, μεταξύ των οποίων και μέλη των τοπικών δυνάμεων ασφαλείας, είδαν τη δολοφονία αλλά απέτυχαν να παρέμβουν. Είχε ζητήσει βοήθεια τόσο από την τοπική αστυνομία και το τοπικό γραφείο του Δημοκρατικού Κόμματος του Κουρδιστάν, αλλά απλώς την παρέπεμψαν σε έναν τοπικό αρχηγό κοινότητας, ο οποίος απλώς αποδέχθηκε τις διαβεβαιώσεις εκ μέρους της οικογένειάς της ότι δεν θα της έκαναν κακό.

## ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ

Περισσότεροι από 1 δισεκατομμύριο άνθρωποι – στην πλειοψηφία τους γυναίκες – ζουν σε μία από τις 200.000 παραγκούπολεις ή εσωτερικούς καταυλισμούς σε όλο τον κόσμο (12). Οι παραγκούπολεις διαθέτουν κοινά χαρακτηριστικά: ανεπαρκής στέγαση, υγιεινή και αποχέτευση, φτωχές υπηρεσίες ύδρευσης και ηλεκτροδότησης, υπερπληθυσμός, έκθεση σε τοξικές ουσίες στο περιβάλλον και υψηλά επίπεδα βίας.

Πολλές γυναίκες μεταναστεύουν στις πόλεις προς αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής ή για να αποδράσουν από την κακομεταχείριση στα χωριά τους. Στις παραγκούπολεις είναι πιθανό να βρεθούν αντιμέτωπες με παρόμοια προβλήματα όπως αυτά που προσπάθησαν να αφήσουν πίσω τους – φτώχεια, βία και αστυνομική βιαιότητα. Οι δυσκολίες της καθημερινής ζωής ενισχύονται από το γεγονός ότι νόμοι ιδιοκτησίας που διέπονται από διακρίσεις απαγορεύουν στις γυναίκες το δικαίωμα να κατέχουν νόμιμα την περιουσία τους.

### Η βία κατά των γυναικών καλπάζει στις παραγκούπολεις.

Οι γυναίκες που δεν διαθέτουν την ασφάλεια της κατοχής είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε βίαιες εξώσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι εξώσεις πραγματοποιούνται χωρίς κατάλληλη διαδικασία, διαβούλευση, κατάλληλη ειδοποίηση ή αποζημίωση. Τα αποτελέσματα της βίαιης εξώσης μπορεί να είναι καταστροφικά, ιδίως για ανθρώπους που ήδη ζουν στη φτώχεια. Οι βίαιες εξώσεις έχουν ως αποτέλεσμα όχι μόνο άνθρωποι να χάνουν την κατοικία τους (την οποία πολλές φορές έχουν χτίσει με τα ίδια τους τα χέρια) και τα προσωπικά τους είδη, αλλά επίσης και τα κοινωνικά τους δίκτυα. Μετά τις βίαιες εξώσεις, οι άνθρωποι μπορεί να μην έχουν πλέον πρόσβαση σε καθαρό νερό, φαγητό, υγιεινή, εργασία, υγεία ή εκπαίδευση. Λόγω του ρόλου τους εντός της οικογένειας, οι γυναίκες σηκώνουν το μεγάλο βάρος αυτής της στέρσης.



**Η κα Dibble, 75 ετών, με γείτονες δίπλα στα συντρίμια του σπιτιού της στη Farcha, N'Djamena, στο Τσαντ. Έζησε εδώ για πάνω από 40 χρόνια και έβγαζε τα προς το ζην πουλώντας τοπικά ποτά. Το σπίτι της καταστράφηκε σε μια κυβερνητική εκστρατεία κατεδαφίσεων και υποχρεωτικών εξώσεων το 2008 που έκανε δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους άστεγους και τους στέρνετε τα μέσα διαβίωσης.**

Οι αξιωματούχοι που πραγματοποιούν τις βίαιες εξώσεις συχνά χρησιμοποιούν υπερβολική βία κατά των κατοίκων. Οι υπεύθυνοι για τέτοιες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σπάνια λογοδοτούν.

Σε μια έρευνα έξι μεγάλων πόλεων ανά τον κόσμο, το Κέντρο Δικαιωμάτων Στέγασης και Εξώσεων διαπίστωσε ότι η βία κατά των γυναικών ήταν «καλπάζουσα» στις παραγκούπολεις (13). Οι εγκληματικές συμφορές γεμίζουν το κενό που αφήνεται από μια απούσα πολιτεία και η βία γίνεται μέρος της καθημερινής ζωής, ιδίως για τις γυναίκες. Τα εγκλήματα σπάνια καταγγέλλονται λόγω της έλλειψης αστυνομικών τμημάτων καθώς και της εκθρόνησης απέναντι στους κατοίκους των παραγκούπολεων εκ μέρους της αστυνομίας.



© Silvia Izquierdo/AFPA Photos

**Μια γυναίκα κρατάει ένα παιδί στο Vidigal, Ρίο ντε Τζανέιρο, 2006. Το στρατιωτικό όχημα στο φόντο, που είναι γνωστό ως caveira (μεγάλο κρανίο), χρησιμοποιείται για την αστυνόμευση των κοινοτήτων αυτών. Η Διεθνής Αμνηστία γνωρίζει ότι ένας αριθμός γυναικών και κοριτσιών στις φαβέλες (παραγκούπολεις) της Βραζιλίας έχουν σκοτωθεί σε δασταυρούμενα πυρά μεταξύ αστυνομικών δυνάμεων και εμπόρων ναρκωτικών, ή μεταξύ αντίπαλων συμμοριών.**

Η 16χρονη Blanche βιάστηκε από αρκετούς άνδρες με την απειλή όπλου ενώ διάβαζε τα μαθήματά της στο φως μιας από τις λίγες λάμπες δρόμου που ακόμη λειτουργούσαν κοντά στο σπίτι της γιαγιάς της στη γειτονιά Carrefour Feuilles κοντά στην πρωτεύουσα της Αϊτής Πορτ-ο-Πρινς. Η γιαγιά της Blanche την πήγε σε μια κλινική αλλά την αποθάρρυνε από το να καταγγείλει την επίθεση στην αστυνομία, πιστεύοντας ότι θα ήταν μάταιο.

Τον Ιανουάριο του 2007, αξιωματούχοι της στρατιωτικής αστυνομίας σταμάτησαν ένα 14χρονο κορίτσι και ένα έφηβο αγόρι στη φαβέλα (παραγκούπολη) του Jardim Elba στο Σάο Πάολο της Βραζιλίας. Μεταφέρθηκαν σε μια κοινή αυλή σχολείου και ξυλοκοπήθηκαν με ραβδιά. Το κορίτσι κακοποιήθηκε σεξουαλικά από έναν από τους αξιωματούχους. Την υπόθεση ανέλαβε το Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Saroremba, το οποίο ανέφερε τους αστυνομικούς που είχαν εμπλακεί. Λίγες μέρες αργότερα, ο αστυνομικός που είχε κατηγορηθεί για τη σεξουαλική κακοποίηση του κοριτσιού τη συνέλαβε για εμπόριο ναρκωτικών και τέθηκε υπό κράτηση για δύο εβδομάδες οπότε ο εισαγγελέας απέρριψε τις κατηγορίες ως αβάσιμες. Συνεχίζει να λαμβάνει απειλές για τη ζωή της από αστυνομικούς.

Η έλλειψη ατομικών εγγράφων ή αναγνώρισης επίσημης διεύθυνσης προσθέτει στην ανασφάλεια και αποκλεισμό των κατοίκων των παραγκούπολεων, περιορίζοντας την πρόσβαση τους σε πιστώσεις, δημόσιες υπηρεσίες, επίσημη εργασία και ακόμη και στο δικαίωμα ψήφου. Οι γυναίκες που ζουν σε παραγκούπολεις συχνά εμποδίζονται από τη συμμετοχή στις διαδικασίες και τις αποφάσεις που επηρεάζουν την καθημερινότητά τους.

## ΕΝΟΠΛΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ

Και οι δύο αυτές στρατηγικές διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης στο Νταρφούρ, Σουδάν. Εκατοντάδες χιλιάδες κάτοικοι του Νταρφούρ διέφυγαν από το Σουδάν στο γειτονικό Τσαντ. Τώρα ζουν σε σκηνές και παλεύουν για την επιβίωση μέσω βοήθειας. Οι γυναίκες και τα παιδιά πρέπει να απομακρύνονται από τους καταυλισμούς για να φέρουν νερό ή καυσόξυλα, κάτι που τις κάνει ευάλωτες σε επιθέσεις από ένοπλες ομάδες αντίστασης, ληστές ή ντόπιους κατοίκους. Δεν είναι ασφαλείς ούτε μέσα στους καταυλισμούς, καθώς τα επίπεδα επιθέσεων και βίας είναι υψηλά.

Η Μάριαμ, μητέρα δύο παιδιών, βιάστηκε στον προσωφινικό καταυλισμό της Gaga στο ανατολικό Τσαντ. Έχει ζήσει στον καταυλισμό για περισσότερα από έξι χρόνια, από την έναρξη της σύγκρουσης στο Νταρφούρ, και για τα τελευταία τρία χρόνια είναι κοινωνικά λειτουργός. Ένας από τους συναδέλφους της, ένας άντρας από το Τσαντ, τη βίασε. Αν και έχασε τη δουλειά του, δεν διεξήχθη καμία επίσημη έρευνα ή διαδικασία. Ο άντρας ζει ελεύθερος σε μια γειτονική πόλη ενώ η Μάριαμ πρέπει να ζησει με τις συνέπειες του βιασμού: «Δεν θέλω πια ούτε να πάω να φέρω νερό γιατί αισθάνομαι ότι όλοι με κοιτούν».

**Οι φωνές των γυναικών ακόμη δεν έχουν ακουστεί ούτε τους έχει δοθεί η θέση που δικαιούνται στην αναζήτηση για την ειρήνη.**



© AFPA Photo/Steve Delley

**Μια γυναίκα παλεύει ενάντια στην καταιγίδα στον καταυλισμό Kibati για εκποσιμένα άτομα βόρεια της Γκόμα, ανατολική Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Νοέμβριος 2008.**

Αρκετά συχνά το τέλος των ανοιχτών εμπόλεμων συγκρούσεων ακολουθείται όχι από ειρήνη, αλλά από συνεχιζόμενη ένοπλη βία, αφήνοντας εκτεθειμένους τους πολίτες, και ιδιαίτερα τις γυναίκες, σε κίνδυνο. Στην ανατολική Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (DRC), οι εκτεταμένοι βιασμοί και άλλων ειδών σεξουαλική βία κατά των γυναικών και κοριτσιών συνεχίζονται, παρά τις διάφορες ειρηνευτικές συμφωνίες. Οι περισσότεροι βιασμοί πραγματοποιούνται με σχεδόν απόλυτη ατιμωρησία από τους στρατιώτες και τα μέλη των διάφορων ένοπλων ομάδων.

Η ανασφάλεια αγγίζει τα πλέον βάρβαρα όρια της σε περιόδους ένοπλης σύγκρουσης. Η φτώχεια δημιουργεί τις συνθήκες για σύγκρουση και η σύγκρουση με τη σειρά της οδηγεί σε μεγαλύτερη εξαθλίωση τους πληθυσμούς. Στην Αφρική, η ένοπλη σύγκρουση αποτελεί σημαντική αιτία φτώχειας καθώς οι άνθρωποι εκτοπίζονται, τα κοπάδια τους καταστρέφονται και τα κοινωνικά τους δίκτυα αποδιοργανώνονται.

Σε πολλές συγκρούσεις οι επιθέσεις εναντίον πολιτών έχουν αποτελέσει συνειδητή στρατηγική για την τρομοκράτηση του πληθυσμού και την κατάληψη της γης. Ο εξαναγκασμός των ανθρώπων σε φυγή μέσω της στέρξης των μέσων διαβίωσής τους είναι στρατιωτική στρατηγική. Οι γυναίκες και τα κορίτσια στοχοποιούνται εκ προθέσεως με πράξεις σεξουαλικής βίας ως μια άλλη στρατηγική για την αποδόμηση των κοινοτήτων.

Οι ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις στην ανατολική Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (DRC), που έγιναν με τη διαμεσολάβηση της διεθνούς κοινότητας, δεν έδωσαν επαρκή προσοχή στις ανάγκες των γυναικών που ζουν στην περιοχή των συγκρούσεων και απέτυχαν να εξαλείψουν την εκτεταμένη βαρβαρότητα εναντίον των γυναικών και των κοριτσιών. Αυτό συνέβη παρά τις σαφείς απαιτήσεις των Ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών αριθ. 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) και 1889 (2009) για την Ειρήνη και Ασφάλεια των Γυναικών, σύμφωνα με τα οποία οι γυναίκες θα πρέπει να συμμετέχουν στην πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων καθώς και στις ειρηνευτικές διαδικασίες. Στη Διάσκεψη της Γκόμα για την ειρήνη τον Ιανουάριο του 2008, οι γυναίκες από την ανατολική Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (DRC) διαμαρτυρήθηκαν: «Οι φωνές των γυναικών ακόμη δεν έχουν ακουστεί ούτε τους έχει δοθεί η θέση που δικαιούνται στην προσπάθεια για την ειρήνη. Και όμως, μαζί με τα παιδιά, οι γυναίκες είναι τα κύρια θύματα των διάφορων μορφών βίας» (14).



© Robin Hammond/Panos Pictures

Στις περισσότερες χώρες όπου έχει διαδραματιστεί μια έντονη σύγκρουση, οι ειρηνευτικές διαδικασίες έχουν αποτύχει να διασφαλίσουν τη συμμετοχή των γυναικών, να αντιμετωπίσουν τη μακροχρόνια επίδραση της σεξουαλικής βίας στις ζωές των γυναικών ή να ενσωματώσουν τα δικαιώματα των γυναικών σε προγράμματα ανασυγκρότησης μετά το τέλος της σύγκρουσης.

Κατά τη διάρκεια του πολέμου στη Βοσνία Ερζεγοβίνη από το 1992 έως το 1995, οι γυναίκες και τα κορίτσια υπόκεινταν σε βιασμούς και άλλες μορφές σεξουαλικής βίας σε μαζικά κλίμακα. Ως αποτέλεσμα, πολλές υποφέρουν από σοβαρά σωματικά και ψυχολογικά προβλήματα αλλά πολύ λίγες γυναίκες έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν για ιατρική βοήθεια ή ψυχολογική στήριξη.

**Αυτή η γυναίκα βιάστηκε από στρατιώτες όταν ήταν μόλις 13 χρονών, κατά τη διάρκεια του πολέμου 1992-1995 στη Βοσνία Ερζεγοβίνη. Δεκάδες χιλιάδες γυναίκες και κορίτσια βιάστηκαν κατά τη σύγκρουση, όμως μόνο ελάχιστοι δράστες αντιμετώπισαν τη δικαιοσύνη και οι αρχές απέτυχαν να διασφαλίσουν επαρκείς αποζημιώσεις στους επιζήσαντες.**

Το κοινωνικό στίγμα που προκύπτει από το βιασμό συχνά τις σπρώχνει σε μία ζωή στα περιθώρια της κοινωνίας, ενώ πολλές τις χώρισαν οι σύζυγοί τους όταν έμαθαν ότι είχαν βιαστεί. Πολλές από αυτές τις γυναίκες ζουν μέσα στη φτώχεια, ανίκανες να διατηρήσουν μια σταθερή δουλειά. Μερικές δεν επέστρεψαν στα σπίτια τους γιατί συνεχίζουν να φοβούνται για την ασφάλειά τους. Περισσότερα από 14 χρόνια μετά τον πόλεμο, οι αρχές απέτυχαν να διασφαλίσουν τη δικαιοσύνη και την επαρκή αποζημίωση στις γυναίκες επιζώντες από σεξουαλική βία.

## ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΙΛΟΥΝ ΑΝΟΙΧΤΑ



© AFP/PhotoBrid India

**Δημοσιογράφοι διαμαρτύρονται για τη δολοφονία της Uma Singh στο Νεπάλ τον Ιανουάριο του 2009. Η 26χρονη δημοσιογράφος και ακτιβίστρια σκοτώθηκε με χτυπήματα από μπαλτά στο σπίτι της από συμμορία 15 ατόμων. Η Uma Singh εργαζόταν για το ραδιοφωνικό σταθμό Radio Today FM και το Δίκτυο Υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών. Μερικά από τα άρθρα της είχαν γίνει δημοφιλή στην περιοχή, ειδικά αυτά στα οποία υπερασπιζόταν τα δικαιώματα των γυναικών και ασκούσε κριτική στο σύστημα προίκας στο Νεπάλ.**

Όταν οι γυναίκες και τα κορίτσια γνωρίζουν ότι έχουν δικαιώματα, θα τα απαιτήσουν παρά τα εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίσουν. Υπάρχουν ενθαρρυντικά παραδείγματα από όλο τον κόσμο.

Η οκτάχρονη Nojoud Ali έθεσε νομικό προηγούμενο το 2008 όταν έγινε η πρώτη νύφη-παιδί στην Υεμένη που ζήτησε διαζύγιο στο δικαστήριο. Η Nojoud απέδρασε με ταξί και πήγε μόνη της στο γραφείο ενός δικαστή για να ζητήσει διαζύγιο από τον 30χρονο σύζυγό της ο οποίος την κακοποιούσε σωματικά και σεξουαλικά επί δύο μήνες.

Επίσης κατέθεσε μήνυση εναντίον του πατέρα της ο οποίος την ανάγκασε να παντρευτεί. Αν και οι νύφες-παιδιά είναι σύνηθες φαινόμενο στην Υεμένη, αυτή ήταν η πρώτη υπόθεση που έφτασε στο δικαστήριο. Η Nojoud στάθηκε τυχερή καθώς ο συγκεκριμένος δικαστής ήταν με το μέρος της, έβαλε τον άντρα της και τον πατέρα της στη φυλακή, διέλυσε το γάμο και τη φιλοξένησε πριν να τη στείλει στο σπίτι του θείου της. Όμως σύμφωνα με το νόμο της Υεμένης, ούτε ο πατέρας ούτε ο σύζυγος διέπραξαν κάποιο έγκλημα. Αν και ο αστικός κώδικας στην Υεμένη θέτει το κατώτερο όριο ηλικίας για γάμο στα 15 χρόνια, οι γονείς μπορούν να υπογράψουν συμβόλαιο γάμου για νεότερα παιδιά. Η υπόθεση της Nojoud κίνησε το ενδιαφέρον διεθνώς και ενθάρρυνε και άλλα κορίτσια σε παρόμοια κατάσταση να ζητήσουν τα δικαιώματά τους. Το Φεβρουάριο του 2009, μετά από άσκηση πίεσης από μη κυβερνητικές οργανώσεις, το Κοινοβούλιο της Υεμένης υιοθέτησε σχέδιο νόμου για την αύξηση του κατώτερου ορίου ηλικίας για γάμο από τα 15 στα 17 έτη, και την υποχρεωτική επικύρωση των συμβολαίων γάμου από δικαστή. Το σχέδιο νόμου δεν έχει επικυρωθεί ακόμη από τον Πρόεδρο.

Όταν οι γυναίκες μιλούν ανοιχτά και ζητούν τα δικαιώματά τους ή τα δικαιώματα άλλων περιθωριοποιημένων ομάδων, αντιμετωπίζουν σοβαρούς κινδύνους γιατί έρχονται αντιμέτωπες με πολιτιστικές ή κοινωνικές αντιλήψεις και αποτελούν απειλή για κεκμημένα συμφέροντα. Οι γυναίκες υποστηρικτές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορεί να αποτελέσουν στόχο μελών της κοινότητας ή οργανωμένων πολιτικών ή θρησκευτικών ομάδων επειδή δεν εναρμονίζονται με τις απόψεις τους. Μερικές φορές παρενοχλούνται από τις αρχές. Στη Ζιμπάμπουε, για παράδειγμα, μέλη της οργάνωσης για τα δικαιώματα των γυναικών WOZA συνελήφθησαν επανειλημμένα από το Φεβρουάριο του 2003 επειδή διαδήλωναν ειρηνικά κατά της χειροτέρευσης της κατάστασης των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών δικαιωμάτων. Ήταν ανάμεσα στους στόχους όταν η κυβέρνηση προέβη σε εκκαθαρίσεις κατά της κοινωνίας των πολιτών και ακτιβιστών της αντιπολίτευσης μετά τον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών το Μάρτιο του 2008, και περισσότεροι από 30 ακτιβιστές της WOZA συνελήφθησαν το 2009, πολλοί από τους οποίους αντιμετωπίζουν δίκη με την κατηγορία της διασάλευσης της ειρήνης. Τα μέλη της WOZA εξακολουθούν να δείχνουν μεγάλη αντοχή και γενναιοψυχία στις δύσκολες συνθήκες.

Μερικές φορές οι κυβερνήσεις είναι συνένοχοι στη βία κατά των γυναικών υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γιατί δεν παίρνουν μέτρα για να την αποτρέψουν.

Οι γυναίκες υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορούν να στιγματιστούν και να κατηγορηθούν ότι υπονομεύουν τις αξίες και τις παραδόσεις του πολιτισμού τους. Μπορεί να υπόκεινται σε συγκεκριμένες μορφές βίας και παρενόχλησης λόγω του φύλου τους συμπεριλαμβανομένων επιθέσεων με οξύ, βιασμών και άλλης σεξουαλικής βίας.





Η Sahar Hussain al-Haideri, μια 44χρονη δημοσιογράφος και υπερασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πυροβολήθηκε και σκοτώθηκε στις 7 Ιουνίου 2007 στη Mosul, στο Ιράκ. Είχε δημοσιοποιήσει συχνά την κατάσταση των γυναικών και είχε ασκήσει κριτική σε ισλαμικές ένοπλες ομάδες για τις επιθέσεις τους στα ανθρωπίνια δικαιώματα των γυναικών. Είχε επιζητήσει από απόπειρα απαγωγής και είχε λάβει αρκετές απειλές θανάτου. Μια ένοπλη ισλαμική ομάδα, η Ansar al-Islam, αναφέρθηκε ότι ανέλαβε την ευθύνη για τη δολοφονία της.

**«Λαμβάνω απειλές θανάτου και προσπάθησαν να απαγάγουν τον 9χρονο γιο μου... αυτοί που ήταν εκεί και με απειλούσαν έλεγαν καθαρά ότι θα πρέπει να κλείσω το άσυλο για τις γυναίκες σε κίνδυνο και αν δεν το κάνω θα αντιμετωπίσω τις συνέπειες».**

Η Shala, που διευθύνει καταφύγιο για γυναίκες σε κίνδυνο βίας στο Αφγανιστάν.

**Γυναίκες επιζησαντες του στρατιωτικού συστήματος σεξουαλικής υποδούλωσης της Ιαπωνίας και ακτιβιστές διαδηλώνουν έξω από την πρεσβεία της Ιαπωνίας στη Νότια Κορέα, ζητώντας μια επίσημη συγγνώμη. Έως και 200.000 γυναίκες και κορίτσια υποχρεώθηκαν με τη βία σε σεξουαλική υποδούλωση από τον Αυτοκρατορικό Στρατό της Ιαπωνίας πριν και κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ταπεινωμένες και ντροπισμαμένες, οι επιζησαντες παρέμειναν σιωπηλές για δεκαετίες. Οι γυναίκες που υποχρεώθηκαν σε σεξουαλική υποδούλωση, οι «γυναίκες της παρηγοριάς», υπέφεραν από κακή σωματική και ψυχική υγεία, απομόνωση, ντροπή και συχνά απόλυτη φτώχεια ως αποτέλεσμα της υποδούλωσής τους.**

Είτε ενεργούν ως υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων είτε απλά ως μέλη των οικογενειών και των κοινοτήτων τους, οι γυναίκες οδηγούν την κοινωνική πρόοδο και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους. Σε μερικές χώρες, οι γυναίκες συμμετέχουν ενεργά στην πολιτική διαδικασία και έχουν κάνει σημαντικά βήματα προς την πολιτική και οικονομική ισότητα. Σε άλλες όμως, αντιμετωπίζουν πολιτικές δυνάμεις που επιχειρούν να ανατρέψουν αυτά που έχουν κερδίσει οι γυναίκες προς την κατεύθυνση της ισότητας.

## ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Οι συνεχιζόμενες εκστρατείες από ακτιβιστές για τα ανθρωπίνια δικαιώματα των γυναικών τις τελευταίες δεκαετίες έχουν ενισχύσει σημαντικά τη δέσμευση της διεθνούς κοινότητας για την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών. Τόσο σε διεθνές όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, υπάρχουν νομικά δεσμευτικές συμφωνίες για την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών. Μια βασική αρχή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η αρχή αυτή αντανακλάται σε όλα τα πρότυπα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ειδικά επικεντρώνονται στα δικαιώματα των γυναικών: η Συνθήκη για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών και η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου.

Η Συνθήκη για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών βασίζεται στην αρχή ότι όλες οι γυναίκες έχουν ανθρωπίνια δικαιώματα. Ως βασική συνθήκη θεωρεί ότι η διασφάλιση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι υποχρέωση της πολιτείας, και ότι το κράτος πρέπει να αλλάξει τους νόμους και τις συμπεριφορές που ευνοούν την ανισότητα. Ερμηνεύει τη βία και τις διακρίσεις κατά των γυναικών ως μορφές ανισότητας και καλεί τα κράτη να την εξαλείψουν στο νόμο και στην πράξη. Όταν κρατικοί λειτουργοί και ιδιώτες παραβιάζουν το δικαίωμα στην ισότητα, θα πρέπει να εμποδίζονται. Η Συνθήκη διατυπώνει συγκεκριμένα δικαιώματα που πρέπει να απολαμβάνουν οι γυναίκες και τα κορίτσια, και αναγνωρίζει συγκεκριμένα εμπόδια όσον αφορά την ίση απόλαυση των εν λόγω δικαιωμάτων, όλα από τα οποία σχετίζονται με την εξάλειψη της φτώχειας των γυναικών.

Η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου διαπραγματεύθηκε και υιοθετήθηκε από 180 κράτη ως αποτέλεσμα της Τέταρτης Διεθνούς Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τις Γυναίκες το 1995 στο Πεκίνο, Κίνα. Η Πλατφόρμα του Πεκίνου είναι πολύ σημαντική καθώς αναπτύχθηκε με τη συμμετοχή του γυναικείου κινήματος και συμπεριέλαβε τις ανησυχίες τοπικών οργανώσεων γυναικών. Αναγνωρίζει 12 σημαντικούς τομείς ενδιαφέροντος, μεταξύ των οποίων η βία κατά των γυναικών και η φτώχεια των γυναικών.



**Γυναίκες του Ιράκ που διαδηλώνουν μπροστά στο Κοινοβούλιο το 2007 ενάντια στη δολοφονία της Du'a Khalil Aswad. Λιθοβολήθηκε μέχρι θανάτου στο δρόμο λόγω της φιλίας της με ένα νεαρό άντρα τον οποίο η οικογένειά της δεν ενέκρινε.**  
©Rewan

Επί του παρόντος η μεγαλύτερη παγκόσμια ανταπόκριση όσον αφορά τη φτώχεια αντανακλάται στους Αναπτυξιακούς Στόχους Χιλιετίας (MDGs). Οι οκτώ στόχοι συμφωνήθηκαν από όλες τις κυβερνήσεις το 2000 και διατυπώνουν όσα η διεθνής κοινότητα ελπίζει να επιτύχει έως το 2015. Ως μια προσπάθεια για την καταπολέμηση της φτώχειας και την επίτευξη προόδου για το σκοπό αυτό, συνιστούν σημαντικό επίτευγμα καθώς αντανακλούν μια παγκόσμια συμφωνία. Από την άλλη μεριά, με τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένοι, αποκρύπτουν τις συνεχιζόμενες διακρίσεις και αποτυγχάνουν να εντοπίσουν τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που κρατούν τους ανθρώπους στη φτώχεια. Αν και ορισμένοι στόχοι επικεντρώνονται σε θέματα φύλου, τα ανθρωπίνια δικαιώματα των γυναικών αντανακλούνται μόνο μερικώς στους Στόχους. Απαιτούνται αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο τα μέτρα των Ηνωμένων Εθνών κατευθύνονται προς την επίτευξη των Στόχων, ιδίως όσον αφορά τις γυναίκες και τα κορίτσια που ζουν σε συνθήκες φτώχειας.

Το διεθνές σύστημα πρέπει να βοηθήσει στην προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών σε πολλές χώρες όπου οι κυβερνήσεις αποτυγχάνουν να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους. Σε εθνικό επίπεδο, υπάρχουν σε πολλές χώρες νόμοι για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων. Όμως, οι νόμοι αυτοί δεν μπορούν να βελτιώσουν τη ζωή των γυναικών εάν δεν εφαρμόζονται. Δεν υπάρχουν νόμιμες δικαιολογίες για να αιτιολογήσουν τους λόγους για τους οποίους οι κυβερνήσεις έχουν αποτύχει να εφαρμόσουν πλήρως – και αποτελεσματικά – τους εθνικούς και διεθνείς νόμους που έχουν ψηφιστεί τις τελευταίες δεκαετίες για να δώσουν τέλος στις διακρίσεις και τη βία κατά των γυναικών. Ένα είναι σίγουρο: η ισότητα και τα δικαιώματα μπορούν να επιτευχθούν μόνο εφόσον οι γυναίκες συμμετέχουν ενεργά στις πολιτικές διαδικασίες και όταν οι φωνές τους ακούγονται.

## Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η οικονομική ανάπτυξη δεν επαρκεί για την καταπολέμηση της φτώχειας, ειδικά για τις γυναίκες και τα κορίτσια στα οποία δεν αποδίδεται το δίκαιο μερίδιο εισοδήματος, πόρων και ισχύος. Η ανάπτυξη σε πολλές χώρες δε σημαίνει βελτίωση της κατάστασης των περιθωριοποιημένων ομάδων, οπότε μια γενική άνοδος των επιπέδων εισοδήματος είναι ανεπαρκής – πρέπει να αντιμετωπιστούν οι διακρίσεις και η ανισότητα.

Οι γυναίκες εξακολουθούν να πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια, τη βία, την καταστροφή του περιβάλλοντος και τις ασθένειες. Οι γυναίκες συνεχίζουν να στοχοποιούνται στις ένοπλες συγκρούσεις και να αντιμετωπίζουν περιορισμούς στην ελευθερία και την αυτονομία τους.

Οι φωνές των γυναικών πρέπει να ακουστούν. Οι συνεισφορές τους πρέπει να αναγνωρίζονται και να ενθαρρύνονται. Η ενεργός συμμετοχή όσων επηρεάζονται αποτελεί βασικό τμήμα κάθε στρατηγικής για την καταπολέμηση της φτώχειας.

Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί σημαντικά βήματα προόδου όσον αφορά την κατανόηση ότι τα δικαιώματα των γυναικών είναι ανθρωπίνια δικαιώματα. Έχουν δημοσιευτεί πολλές αναφορές που καταδεικνύουν το πώς τα κράτη αποτυγχάνουν να διασφαλίσουν τα ανθρωπίνια δικαιώματα των γυναικών. Παρά την πρόοδο στην κατανόηση και τις εξελίξεις στη διεθνή νομοθεσία, οι ζωές πολλών γυναικών ελάχιστα έχουν βελτιωθεί: τα κράτη και οι διεθνείς θεσμοί πρέπει να εργαστούν πιο σκληρά για να διασφαλίσουν τα δικαιώματα των γυναικών στην πράξη, με ισχυρή πολιτική βούληση για τη διασφάλιση της ισότητας.

## ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ

1. [www.ilo.org/global/About\\_the\\_ILO/Media\\_and\\_public\\_information/Press\\_releases/lang-en/WCMS\\_008066/index.htm](http://www.ilo.org/global/About_the_ILO/Media_and_public_information/Press_releases/lang-en/WCMS_008066/index.htm);
2. [www.undispatch.com/~undisp6/node/6573](http://www.undispatch.com/~undisp6/node/6573).
3. [www.fao.org/DOCREP/x0171e/x0171e02.htm](http://www.fao.org/DOCREP/x0171e/x0171e02.htm).
4. [www.fordfound.org/issues/human-rights/our-focus](http://www.fordfound.org/issues/human-rights/our-focus).
5. UNIFEM and Women's Funding Network, World Poverty Day 2007. Investing in Women – Solving the Poverty Puzzle, [www.womenfightpoverty.org/docs/WorldPovertyDay2007\\_FactsAndFigures.pdf](http://www.womenfightpoverty.org/docs/WorldPovertyDay2007_FactsAndFigures.pdf) (UNIFEM και Δίκτυο Χρηματοδότησης Γυναικών, Παγκόσμια Ημέρα Κατά της Φτώχειας 2007. Επενδύοντας στις Γυναίκες – Επιλύοντας το γρίφο της φτώχειας)
6. UN Secretary-General's In-depth study on all forms of violence against women, UN Doc. A/61/122/Add.1: <http://www.undp-povertycentre.org/pub/IPCPovertyInFocus13.pdf> (Μελέτη σε βάθος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών)
7. [www.un.org/ecosocdev/geninfo/women/women96.htm](http://www.un.org/ecosocdev/geninfo/women/women96.htm).
8. American Association of University Women, Hostile Hallways: bullying, teasing, and sexual harassment in school (Washington D.C., American Association of University Women, 2001), cited in UN Secretary-General's In-depth study on all forms of violence against women, UN Doc: A/61/122/Add.1, 2006. (Αμερικανική Ένωση Πανεπιστημιακών Γυναικών, Εχθρικές αίθουσες: παρενόχληση, πειράγματα και σεξουαλική παρενόχληση στο σχολείο (Ουάσινγκτον, Αμερικανική Ένωση Πανεπιστημιακών Γυναικών, 2001), που αναφέρεται στη Μελέτη σε βάθος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών)
9. Amnesty International, Dying Too Young, Maternal mortality claims the life of one woman every minute, May 2009, Index: ACT 35/005/2009. (Διεθνής Αμνηστία, Πεθαίνοντας Πολύ Νωρίς, η μητρική θνησιμότητα στερεί τη ζωή μιας γυναίκας κάθε λεπτό, Μάιος 2009)
10. Melonie Heron et al, Deaths: Final Data for 2006, National Vital Statistics Reports, Vol. 57, No. 14, April 2009, at 5, Table 34, available at [www.cdc.gov/hchs/data/nvsr/nvsr57/nvsr57\\_14.pdf](http://www.cdc.gov/hchs/data/nvsr/nvsr57/nvsr57_14.pdf) (Melonie Heron και λοιποί, Θάνατοι: τελικά στοιχεία για το 2006, Αναφορές Εθνικών Ζωτικών Στατιστικών Στοιχείων, τόμος 57, νο 14, Απρίλιος 2009, 5, πίνακας 34)
11. Católicas por el Derecho a Decidir, "Medios de Comunicación y abuso sexual", 18 April, 2008, cited in, Amnesty International, The Total Abortion Ban in Nicaragua: Women's Lives and Health Endangered, Medical Professionals Criminalized, July 2009, Index: AMR 43/001/2009, [www.amnesty.org/en/library/info/AMR43/001/2009/en](http://www.amnesty.org/en/library/info/AMR43/001/2009/en) (Οι καθολικοί υπέρ του δικαιώματος επιλογής, «Μέσα επικοινωνίας και σεξουαλική βία», 18 Απριλίου 2008, που αναφέρεται στο: Διεθνής Αμνηστία, η ολική απαγόρευση των αμβλώσεων στη Νικαράγουα: οι ζωές των γυναικών και υγεία σε κίνδυνο, ποινικοποίηση του ιατρικού επαγγέλματος, Ιούλιος 2009)
12. Amnesty International, Demand Dignity: Case studies on slums: campaign digest, Index: ACT 35/010/2009 [www.amnesty.org/en/library/info/ACT35/010/2009/en](http://www.amnesty.org/en/library/info/ACT35/010/2009/en) (Διεθνής Αμνηστία, Απαιτείστε Αξιοπρέπεια: Μελέτη περιπτώσεων σε παραγκουπόλεις)
13. COHRE, Women, slums and urbanisation: Examining the Causes and Consequences, May 2008, [www.cohre.org/store/attachments/Urbanisation\\_Report.pdf](http://www.cohre.org/store/attachments/Urbanisation_Report.pdf) (COHRE, Γυναίκες, παραγκουπόλεις και αστικοποίηση: εξετάζοντας τις αιτίες και τις συνέπειες, Μάιος 2008)
14. Amnesty International, Democratic Republic of Congo: No end to war on women and children, September 2008, [www.amnesty.org/en/library/info/AFR62/005/2008/en](http://www.amnesty.org/en/library/info/AFR62/005/2008/en) (Διεθνής Αμνηστία, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό: Κανένα τέλος στον πόλεμο κατά των γυναικών και των παιδιών, Σεπτέμβριος 2008, Index: AFR 62/005/2008)

## ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ

Κάθε ένας από εμάς έχει ένα ρόλο στη δημιουργία της πολιτικής βούλησης για αλλαγή. Μπορούμε να πείσουμε τις κυβερνήσεις μας να βελτιώσουν τα δικαιώματα των γυναικών στο σπίτι, και σε όλο τον κόσμο, μέσω της διεθνούς συνεργασίας.

Το Σεπτέμβριο του 2009, όλες οι κυβερνήσεις συμφώνησαν για τη δημιουργία μιας ισχυρής υπηρεσίας των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες. Η υπηρεσία αυτή θα διαθέτει μεγαλύτερη δυνατότητα να συνδράμει τα Ηνωμένα Έθνη και τις κυβερνήσεις, με την πλήρη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια σε όλο τον κόσμο απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους στην πράξη. Αυτή η νέα υπηρεσία χρειάζεται άμεσα βιώσιμη πολιτική δέσμευση και χρηματοδότηση προκειμένου να πετύχει. Μια παρέμβαση τη στιγμή αυτή θα μπορούσε να έχει ένα ισχυρό και στρατηγικό αποτέλεσμα.

- Πάρε μέρος στην παγκόσμια εκστρατεία των ΜΚΟ που καλεί τις κυβερνήσεις και το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών να διασφαλίσουν ότι θα δοθούν στη νέα υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες οι αναγκαίοι πόροι, το προσωπικό και η δικαιοδοσία που απαιτούνται προκειμένου να κάνει μια πραγματική διαφορά για τις ζωές των γυναικών σε όλο τον κόσμο. Πλοηγήσου στην ιστοσελίδα <http://www.amnesty.org/en/gear>

- Πάρε μέρος στην εκστρατεία της Διεθνούς Αμνηστίας Σταματήστε τη Βία Κατά των Γυναικών και Ζητήστε Αξιοπρέπεια για όλους. Πλοηγήσου στην ιστοσελίδα <http://www.amnesty.org/en/campaigns/stop-violence-against-women> και [www.demanddignity.org](http://www.demanddignity.org).